

Pro memoria

УДК 929-058.237_(093.3)(477.43)

В.І.Співак, Л.А.Онуфрієва

Професор Анатолій Шинкарюк (1952–2015) – гордість Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Висвітлюються основні віхи життя і науково-педагогічної діяльності доктора психологічних наук, професора Шинкарюка Анатолія Івановича (1952–2015), який зробив успішну кар'єру у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка.

Ключові слова: професор Анатолій Шинкарюк, науково-дослідна робота, психологічна наука, наукова школа.

Серед кількох десятків професорів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка донедавна виділявся наполегливістю, різноманітними інтелегентними уподобаннями Анатолій Іванович Шинкарюк – людина з багатим інтелектом, колективіст, психолог-патріот, відданий справ вищої освіти.

Він народився 6 жовтня 1952 р. у м.Хотин Чернівецької області. Батько Іван Васильович працював у пожежній охороні, мати Надія Михайлівна – у магазині бджолярства. У 1969 р. закінчив Хотинську середню школу №5. А далі – навчався у Чернівецькому професійно-технічному училищі №1, у якому здобув спеціальність монтажника радіоапаратури. Працював розпорядником робіт на Чернівецькому заводі обчислювальних машин.

У 1970–1972 рр. проходив дійсну військову службу. Після демобілізації навчався у Вінницькому педагогічному інституті на факультеті фізичного виховання. Науковою роботою почав займатись з 1973 р. в лабораторії біомеханіки під керівництвом кандидата педагогічних наук, професора Орещука Станіслава Олексійовича. 1976 року на Всесоюзному конкурсі студентських наукових робіт посів I місце. У 1977 р. з відзнакою закінчив інститут і був направлений на роботу вчителем фізкультури Данківської восьмирічної школи Хотинського району Чернівецької області. Тоді ж вступив на заочну форму

навчання до аспірантури Київського інституту фізичної культури. Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор В.В.Клименко.

3 грудня 1977 р. А.І.Шинкарюк – викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання Кам’янець-Подільського педінституту. Захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук відбувся у вересні 1982 р. в науково-дослідному Інституті психології АПН УРСР. У його дисертації “Психологічні умови формування ритму дій балістичного типу” розкрито особливості психологічного відображення ритму рухів, що регулюються в мікроінтервалах часу, досліджено вплив вибіркового смислового завдання щодо керування окремими характеристиками дії на перебудову психологічних механізмів керування ритмом моторики загалом. Дисертант експериментально довів можливість застосування смислових завдань з метою керування асимілюючою пропріоцептивні відчуття і регуляторною функціями образів майбутніх рухів.

Згодом А.І.Шинкарюк обіймав посади старшого викладача, завідувача кафедри легкої атлетики з методикою викладання (1982–1992 рр.), старшого викладача, доцента, провідного наукового співробітника кафедри психології (1992–2002 рр.). У вересні 2002 р. був обраний завідувачем, а з липня 2003-го – професором кафедри практичної психології Інституту соціальної реабілітації та розвитку дитини.

Сфера наукових інтересів – експериментальна та теоретична психологія; філогенез психомоторики; онтогенез психомоторики; патогенез психомоторики; функціонування психомоторики; психологія фізичного виховання і спорту; діагностика психіки за показниками моторики.

У квітні 2005 р. А.І.Шинкарюк захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора психологічних наук в Одеському національному університеті імені І.І.Мечникова. Науковий консультант – доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України І.Д.Бех. У дисертації вчений обґрунтував теоретичні засади взаємовпливу зростання моторних можливостей і активності психіки у філо- та онтогенезі шляхом утворення нових ступенів психомоторної свободи суб’єктів активності на основі рівнів побудови рухів; здійснив подальший розвиток положення про участь ієрархії орієнтувально-дослідницької діяльності, зростання спроможності до якої у філо- та онтогенезі є показником збільшення активності психіки; встановив участь рівнів побудови рухів і орієнтувально-дослідницької діяльності у функціональних органах, що забезпечують реалізацію рухової функції людини, її психомоторної активності та свободи, в яких відбувається об’єктивація психіки.

А.І.Шинкарюк експериментально довів, що довільне обмеження ступенів свободи рухів у суглобах може збільшувати кількість помилок при писемному мовленні та збільшувати ситуативну тривожність у юнаків. Розробив систему методів і прийомів діагностики координаційних характеристик психомоторики людини, запропонував підхід до застосування штучних умов у процесі навчання моторних дій, описав особливості досягнення м’язової релаксації та

подолання негативних психічних станів на основі функціонування ієрархії рівнів побудови рухів.

Результати наукових досліджень доповідались на міжнародних, всеукраїнських і регіональних конференціях. А.І.Шинкарюк – автор понад 150 наукових та науково-методичних праць, серед яких 3 монографії і 7 навчальних посібників. Працював у спеціалізованих вчених радах Одеського національного університету імені І.І.Мечникова та Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького із захисту докторських і кандидатських дисертацій з психології.

Анатолій Іванович – справжній фахівець з теоретико-методологічних проблем психології, психології масової поведінки, психології особистості, історії психології, експериментальної психології, соціальної психології і забезпечував викладання відповідних навчальних дисциплін. За період роботи у ВНЗ викладав близько 40 дисциплін, забезпечував на високому рівні професійну підготовку майбутніх психологів.

Під керівництвом А.І.Шинкарюка виконано і успішно захищено 6 кандидатських дисертацій. Їх автори увійшли до заснованої у 2002 р. наукової школи “Сучасні проблеми експериментальної психології”, керівником якої був А.І.Шинкарюк. Школа працювала за такими основними напрямками:

- актуальні проблеми психології особистості та міжособистісних взаємин;
- експериментальні дослідження об’єктивації психіки в соматичних проявах;

- експериментальні дослідження онтогенезу психіки людини;
- експериментальні дослідження психіки людини у процесі навчання та виховання;
- експериментальні дослідження в психології праці та управління.

За неповних півтора десятиріч діяльності наукова школа А.І.Шинкарюка отримала значні результати:

- розкрито психологічні підвалини атрибутивних ознак особистості, досліджено проблеми особистості і міжособистісних взаємин у навчально-виховному процесі та у сфері професійної діяльності;

- обґрунтовано теоретичні засади взаємовпливу психіки і соматичних проявів в експериментальних дослідженнях та технологічні механізми їх реєстрації;

- розроблено положення про участь соматички у функціонуванні психіки як орієнтувально-дослідницької діяльності;

- досліджено особливості проведення навчального експерименту як методу вивчення структури конкретних феноменів психічної реальності;

- розвинуто теорію квазіекспериментального дослідження психіки у виховуючому експерименті;

- побудовано теорію проведення експериментальних досліджень у психології праці та управління; запропоновано технологію застосування експериментів.

З часу появи наукової школи її члени здійснили понад 1000 публікацій результатів досліджень, серед яких 15 монографій (у тому числі у співавторстві), понад 40 навчальних та навчально-методичних посібників, понад 500 статей у наукових журналах та збірниках наукових праць, понад 400 тез та матеріалів доповідей на конференціях різних рівнів.

Учасники школи у своїй науковій діяльності тісно співпрацювали з членами Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України (м.Київ), Інституту проблем виховання НАПН України (м.Київ), Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова (м.Київ), а також з проблемними психологічними лабораторіями Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, Запорізького національного університету, Вінницького державного педагогічного університету, Одеського національного університету імені І.Мечникова, Чернівецького медичного університету, Рівненського державного гуманітарного університету та університетів інших країн – Жешівського університету (м.Жешів, Республіка Польща), Брестського державного університету імені О.С.Пушкіна (м.Брест, Республіка Білорусь), Католицького університету (м.Ружомберок, Словаччина).

Результати досліджень постійно публікувалися у міжнародних науково-метричних виданнях: журналі “Pedagogy and Psychology” (Будапешт), збірнику наукових праць “Проблеми сучасної психології” Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України; у журналах “Наука і освіта”, “Психологія і суспільство”, “Дефектологія”, у збірниках наукових праць “Актуальні проблеми психології: Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія” Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України, “Психологія” Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова, які входять до переліку фахових видань України та ін.

А.І.Шинкарук не стояв осторонь громадської роботи і сумлінно виконував громадські доручення. Працював заступником відповідального секретаря і двічі відповідальним секретарем приймальної комісії університету. Виступав перед вчителями міста і області, здійснюючи профорієнтаційну роботу.

У 2010-2012 рр. працював проректором із заочного навчання та зв’язків з навчальними закладами Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

До останніх днів свого життя завідував кафедрою загальної та практичної психології факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології, керував роботами аспірантів, виступав опонентом на захистах докторських та кандидатських дисертацій з психології, керував науковою школою, здійснював роботу, спрямовану на забезпечення наукових зв’язків кафедри з багатьма академічними установами та університетами України.

А.І.Шинкарука знали як принципову, порядну, скромну і доброзичливу людину. Його відзначали спокійна вдача, врівноваженість, вираженість у прийнятті рішень, працьовитість. Він був весь у праці, у щоденних клопотах нав-

чальної та наукової діяльності. Анатолій Іванович перебував у розквіті творчих сил, набув великого досвіду роботи у вищому навчальному закладі. Кожен день приносив йому задоволення від праці, спілкування з колегами, контактів зі студентами, поки його життя несподівано не обірвалося 10 січня 2015 року, зробивши незакінченими усі його великі плани.

Наукові праці А.І.Шинкаряка

І. Окремі видання

Монографії

1. Розвиток моторики і психіки: Проблема активності та свободи / А. І. Шинкаряк. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. пед. ун-т, 2002. – 200 с.
2. Психомоторно-рівнева структура активності та свободи суб'єкта / А. І. Шинкаряк. – Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2005. – 448 с.
3. Рівні побудови рухів і смислова структура дії / А.І. Шинкаряк. – Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В., 2008. – 200 с.

Препринти

4. Психомоторика: Програма навчальної дисципліни для студентів вищих медичних закладів III–IV рівнів акредитації / А. І. Шинкаряк, Н. І. Зорій, Л. А. Зінзюк. – К., 2008. – 14 с.

Навчальні та методичні посібники

5. Биомеханические методы исследования в спорте : метод, рекоменд. в помощь студ. ф-та физического воспитания / В. Е. Хапко, В. И. Белоус, А. И. Шинкаряк, В. С. Папкин. – Каменец-Подольский, 1979. – 58 с.
6. Физическое воспитание: метод, рекоменд. в помощь студ. ф-та физического воспитания / В. Е. Хапко, А. И. Шинкаряк, В. И. Белоус. – Каменец-Подольский, 1979. – 31 с.
7. Организация работы по физической культуре в школе: метод, рекоменд. в помощь студ. ф-та физического воспитания / В. Е. Хапко, А. С. Данилов, А. И. Шинкаряк, А. А. Леоненко. – Каменец-Подольский, 1980. – 27 с.
8. Организация и проведение тестирования по физической культуре в школе: метод, рекоменд. в помощь студ. ф-та физического воспитания / В. Е. Хапко, А. И. Шинкаряк, Э. Л. Левицкий, К. А. Пидченко. – Хмельницкий, 1980. – 27 с.
9. Гимнастика: метод, рекоменд. в помощь студ. ф-та физического воспитания / В. Е. Хапко, А. С. Данилов, А. И. Шинкаряк, – Каменец-Подольский, 1980. – 32 с.
10. Педагогические основы физического воспитания школьников: метод, рекоменд. в помощь студ. ф-та физического воспитания / В. Е. Хапко, А. И. Шинкаряк, А. А. Леоненко, Э. Л. Левицкий. – Каменец-Подольский, 1980. – 32 с.
11. Лабораторные работы по биомеханике физических упражнений. Электрические методы измерения : метод, рекоменд. в помощь студ. ф-та физического воспитания / А. И. Шинкаряк, Э. Л. Левицкий, А.А. Леоненко и др. – Каменец-Подольский, 1988. – 24 с.
12. Лабораторные работы по биомеханике физических упражнений. Оптические методы регистрации движений: метод, рекоменд. в помощь студ. ф-та физического

воспитания / А. И. Шинкарьук, Э. Л. Левицкий, А. А. Леоненко и др. – Каменец-Подольский, 1988. – 28 с.

13. Психомоторика: метод, рекоменд. на допомогу студ. пед. ін.-ту / А. І. Шинкарьук. – Кам'янець-Подільський, 1996. – 24 с.

14. Методи дослідження психомоторики: метод, рекоменд. на допомогу студ. пед. ін.-ту / А. І. Шинкарьук. – Кам'янець-Подільський, 1996. – 24 с.

15. Основи психодіагностики: метод, рекоменд. на допомогу студ. педагогічного інституту / А. І. Шинкарьук. – Кам'янець-Подільський, 1996. – 16 с.

16. Самопідготовка молодого науковця в галузі фізичної культури: Навчальний посібник / В. Ю. Хапко, А. І. Шинкарьук, М. П. Мисів. / Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський держ. ун-т, 2004. – 124 с.

17. Наукознавство у системі професійної підготовки студентів: навч. посіб. / П. Д. Плахтій, А. І. Шинкарьук, В. А. Гурський, Л. Г. Любінська / Кам'янець-Подільський: Рута, 2006. – 130 с.

18. Практикум з психомоторики: навч. посіб. / А. І. Шинкарьук. – Кам'янець-Подільський: Оіум, 2006. – 136 с.

19. Навчально-методичний комплекс дисципліни “Психомоторика” / А. І. Шинкарьук, В. А. Шинкарьук, Н. В. Попович. – Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В., 2007. – 114 с.

20. Навчально-методичний комплекс дисципліни “Розвиток психомоторики дитини” / А. І. Шинкарьук, В. А. Шинкарьук, Н. В. Попович. – Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В., 2007. – 108 с.

21. Психологія діяльності: навч. посіб. / А. І. Шинкарьук, А. В. Шинкарьук, Р. Т. Сімко. – Кам'янець-Подільський: Оіум, 2009. – 208 с.

22. Основи тілесно-орієнтованих психотерапевтичних технік: навч.-метод. посіб. / А. І. Шинкарьук, Р. Т. Сімко, В. А. Шинкарьук. – Кам'янець-Подільський: Оіум, 2010. – 192 с.

II. Статті в журналах і збірниках наукових праць

23. Дослідження динаміки біомеханічних особливостей навичок швидкісного бігу в екстремальних умовах змагань / В. Ю. Хапко, А. І. Шинкарьук // Фізичне виховання дітей і молоді. – К., 1981. – № 8. – С. 51-53.

24. З історії проблеми співвідношення рухів і психіки людини / А. І. Шинкарьук // АКАДЕМІА на пошану професора .Леоніда Антоновича Коваленка. – Книга II. Гуманітарно-суспільні дослідження. – Кам'янець-Подільський, 1997. – С. 197-199.

25. Еволюція моторики і психіки в процесі формування генетичної програми виду “Гомо сапієнс” / А.І. Шинкарьук // Психологія: зб. наук. пр. НПУ ім. М.П. Драгоманова. – 2000. – Вип. 11. – С. 139-148.

26. Теоретико-методологічні основи дослідження стресових станів за показниками моторики / А. І. Шинкарьук // Наука і освіта. – 2000. – № 1-2. – С. 66-68.

27. Філогенез моторних можливостей і активності психіки у тварин / А. І. Шинкарьук // Наука і освіта. – 2001. – № 2-3. – С. 91-94.

28. Моторні можливості та активність психіки сучасної людини / А. І. Шинкарьук // Проблема загальної та педагогічної психології: зб. наук. пр. Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. – К., 2001. – Т. III, Ч. 7. – С. 259-266.

29. Гуманістичність громадянського виховання і проблема свободи волі особистості / А. І. Шинкарьок // Гуманістично спрямований виховний процес і становлення особистості (Теоретико методологічні проблеми ви-ховання дітей та учнівської молоді): зб. наук. пр. – К.: ВІРА Інсайт, 2001. – Кн. І. – С. 77-83.

30. Психомоторний розвиток дитини у віці від одного до трьох років / А. І. Шинкарьок // Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. пр. Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. Максименка С. Д. – К., 2002. – Т. IV, Ч. 2. – С. 338-348.

31. Єдність моторних пізнавальних і емоційних виявів психіки на перших етапах онтогенезу / А. І. Шинкарьок // Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. пр. Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. Максименка С. Д. – К., 2002. – Т. IV, Ч. 4. – С. 280-288.

32. Проблеми внутрішнього і зовнішнього, у психології / А. І. Шинкарьок // Проблеми загальної та педагогічної психології : зб. наук. пр. Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / за ред. Максименка С. Д. – К., 2002. – Т. IV, Ч. 5. – С. 269-274.

33. Взаємодія моторики і активності психіки дитини від народження до року / А. І. Шинкарьок // Психологія: зб. наук. пр. НПУ ім. М.П. Драгоманова. – 2002. – Вип. 16. – С. 178-185.

34. Функціональні особливості взаємовпливу моторики і психіки / А. І. Шинкарьок // Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. пр. Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / за ред. Максименка С. Д. – К., 2002. – Т. IV, Ч. 6. – С. 295-302.

35. Взаємодія рухів і психіки у контексті сучасного трактування психофізіологічної проблеми / А. І. Шинкарьок // Вісник технологічного університету Поділля. – 2002. – № 2. Ч. 2. – С. 153-156.

36. Патологія моторних рівнів ЦНС і активність психіки дітей з церебральним паралічем / А. І. Шинкарьок // Науковий вісник Київського міжнародного університету. Серія: Педагогічні науки. Психологічні науки. – К., 2002. – Т. І, Ч. 2. – С. 268-275.

37. До питання про суспільні умови філогенезу моторики і активності психіки людини / А. І. Шинкарьок // Актуальні проблеми психології. Т. І: Соціальна психологія. Організаційна психологія. – К.: Ін-т психології ім. Г.С. Костюка АПН України, 2002. – Ч. 5. – С. 175-183.

38. Діагностика психіки за показниками моторики / А. І. Шинкарьок // Фізичне виховання в школі. – 2002. – № 2. – С. 33-38.

39. Людина як цілісна тілесно-духовна істота і письмове мовлення / А. І. Шинкарьок // Актуальні проблеми психології. Т. І: Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. – К.: Ін-т психології ім. Г.С. Костюка АПН України, 2002. – Ч. 3. – С. 181-190.

40. Зростання моторних можливостей у дітей дошкільного віку / А. І. Шинкарьок // Психологія: зб. наук. пр. НПУ ім. М.П. Драгоманова. – 2002. – Вип. 17. – С. 167-174.

41. Активність психіки людини і моторика / А. І. Шинкарьок // Наука і освіта. – 2002. – № 3-4. – С. 56-59.

42. Розуміння активності та свободи в терапії К.Р.Роджерса і тілесно орієнтованих психотерапевтичних системах / А. І. Шинкарьок, В. А. Шинкарьок // Феноменологія

щирості: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. / за заг. ред. Слободянюка І. А. – Вінниця: Поділля–2000, 2002. – С. 208-213.

43. Спроможність до перебудови моторного стетеотипу письма як показник ефективності управління трудовими і спортивними діями / А. І. Шинкарьок // Актуальні проблеми психології. Т. 1: Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. – К.: Ін-т психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. С. Д. Максименка. – К., 2002. – Т. IV. Ч. 7. – С. 202-211.

44. Теоретичні підходи до проблеми загальної психомоторної обдарованості учнів І–IV класів / А. І. Шинкарьок // Актуальні проблеми психології: Т. 6. Обдарована особистість: Пошук, розвиток, допомога : зб. наук. пр. / за заг. ред. С. Д. Максименка. – К.: BONA MENTE, 2002. – С. 211-216.

45. Шляхи подолання м'язової скрутості та негативних психічних станів клієнтів у роботі психолога-практика / А. І. Шинкарьок // Проблеми трудової і професійної підготовки: наук.-метод. зб. / колектив авторів. – Слов'янськ: СПУ, 2002. – Вип. 7. – С. 126-131.

46. Розвиток психомоторної активності та свободи дитини за умов нормативного і ненормативного розвитку / А. І. Шинкарьок // Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. пр. Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / за ред. Максименка С. Д. – К., 2002. – Т. 4. Ч. 7. – С. 316-323.

47. До питання методології досліджень взаємовпливу рухів і психіки та його розуміння в історії психології / А. І. Шинкарьок // Психологія: зб. наук. пр. НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2002. – Вип. 18. – С. 24-30.

48. Динаміка спроможності до управління психомоторними діями у школярів / А. І. Шинкарьок // Актуальні проблеми психології. Т. 1: Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія: зб. наук. пр. Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / за ред. Максименка С. Д., Карамушки Л. М. – К.: Міленіум, 2002. – Ч. 8. – С. 219-225.

49. Програма психодіагностичного обстеження координаційних характеристик психомоторики людини / А. І. Шинкарьок // Наука і освіта. – № 6. – С. 41-44.

50. До питання методології досліджень взаємовпливу рухів і психіки / А. І. Шинкарьок // Наук. пр. Кам'янець-Подільського держ. ун-ту: зб. за підсумками звіту наук. конф. викл. і асп. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський держ. пед. ун-т, 2002. – Т. 1. – С. 11-13.

51. Єдність фізичної та психологічної активності хворих на ДЦП у процесі їх комплексної реабілітації / А. І. Шинкарьок // Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. пр. Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. Максименка С. Д. – К., 2003. – Т. IV, Ч. 8. – С. 303-309.

52. Закономірності розвитку психомоторної активності та свободи у філогенезі тварин і людини / А. І. Шинкарьок // Психологія: зб. наук. пр. НПУ ім. М.П. Драгоманова. – 2003. – Вип. 19. – С. 61-67.

53. Напрями застосування психомоторної активності в групових психологічних тренінгах / А. І. Шинкарьок // Актуальні проблеми практичної психології в системі освіти: зб. наук. пр. – Херсон: Персей, 2003. – С. 184-186.

54. Моторика і активність психіки дітей з нервово-психічними захворюваннями / А. І. Шинкарьок // Науковий вісник Київського міжнародного університету. Серія:

Педагогічні науки. Психологічні науки. – К.: КиМУ, 2003. – Вип. 3. – С. 151-159.

55. Корекція психомоторних можливостей учнів допоміжної школи / А. І. Шинкарьок // Дефектологія. – 2003. – № 4. – С. 12-15.

56. Історичний аналіз тенденцій розвитку психодіагностики у процесі її викладання (на прикладі діагностики психомоторики) / А. І. Шинкарьок, В. А. Шинкарьок // Наук. пр. Кам'янець-Подільського держ. ун-ту: зб. за підсумками звіт. наук. конф. викл. і асп.: Вип. 2, у 2 т. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський держ. ун-т, 2003. – Т. 2. – С. 191-193.

57. Рівні побудови рухів і шляхи подолання м'язової скутості та ситуативної тривожності особистості / А. І. Шинкарьок // Актуальні проблеми психології. Т. 1: Економічна психологія. Соціальна психологія : зб. наук. пр. Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / за ред. Максименка С. Д., Карамушки Л. М. – К.: Міленіум, 2003. – Вип. 11. – С. 146-150.

58. Рівні побудови рухів як теоретико-методологічна основа аналізу психомоторної активності людини / А. І. Шинкарьок // Психологія у XXI столітті: перспективи розвитку: матеріали VI Костюківських читань. – К.: Міленіум. – С. 189-194.

59. Діагностика психіки за показниками моторики різних рівнів побудови рухів / А. І. Шинкарьок // Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. пр. Ін-ту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / за ред. Максименка С. Д. – К., 2004. – Т. VI, Вип. 1. – С. 365-371.

60. Розвиток загальної психомоторної обдарованості в учнів I–IV класів / А. І. Шинкарьок // Наука і освіта. – 2004. – № 1. – С. 66-69.

61. Застосування координаційних “Підказок” на різних рівнях побудови рухів у процесі удосконалення психомоторних навичок / А. І. Шинкарьок // Психологія: зб. наук. пр. НПУ ім. М.П. Драгоманова. – 2004. – Вип. 23. – С. 72-80.

62. Експериментально-теоретичне дослідження проблеми взаємовпливу моторики та активності психіки / А. І. Шинкарьок // Наук. пр. Кам'янець-Подільського держ. ун-ту: зб. за підсумками звіт. наук. конф. викл. і асп.: вип. 3, у 3 т. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський держ. ун-т, 2004. – Т. 3. – С. 134-137.

63. Теоретична психологія як галузь психологічної науки / А. І. Шинкарьок, В. А. Шинкарьок // Наук. пр. Кам'янець-Подільського держ. ун-ту: зб. за підсумками звіт. наук. конф. викл. і асп.: вип. 3, у 3 т. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський держ. ун-т, 2005. – Т. 3. – С. 221-224.

64. Психологічні особливості реалізації смислових завдань з регуляції силових і просторово-часових елементів ритму дії / А. І. Шинкарьок // Наук. пр. Кам'янець-Подільського держ. ун-ту: Проблеми теорії і методики фізичного виховання, Олімпійського та професіонального спорту, лікувальної фізичної культури та спортивної медицини / Серія педагогічна. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2005. – Вип. 3. – С. 219-224.

65. Модель психомоторно-рівневої структури активності та свободи суб'єкта / А. І. Шинкарьок // Психологія і суспільство. – 2008. – № 3. – С. 5-21.

66. Психологічні умови формування ритму дій балістичного типу за допомогою смислових завдань / А. І. Шинкарьок // Психологія і суспільство. – 2009. – № 4. – С. 215-223.

67. Концептуальні засади застосування фізичної активності як засобу збереження психічного здоров'я людини / А. І. Шинкарьок // Вісник Кам'янець-Подільського нац. ун-ту імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – Вип. 7. – С. 275-279.

68. Психологічні особливості оптимізації фізичної активності особистості / А. І. Шинкарьок // Проблеми сучасної психології: зб. наук. пр. Кам'янець-Подільський нац. ун-ту імені Івана Огієнка, Ін-ту психології імені Г.С. Костюка АПН України / за ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010. – Вип. 9 – С. 778-787.

69. Досягнення філософії як передумови запровадження експериментального дослідження психіки за моторикою / А. І. Шинкарьок // Проблеми сучасної психології: збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С. Костюка АПН України / за ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. – Кам'янець-Подільський: Аксіома. – 2011. – Вип.13. – С. 691-700.

70. Експериментальне дослідження мотиваційної динаміки за психомоторними діями в науковій школі К. Левіна / А. І. Шинкарьок // Проблеми сучасної психології: збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С. Костюка АПН України / за ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. – Вип. 14. – С. 862-870.

71. Specyfika psychomotorych przejawow aktywnosci i swobody chlowieka / A. I. Shynkaryk // Zeszyty Naukowe PWSZ. – Sanok. – 2011. – № 7. – S. 113-118.

72. Суперечності психофізичного розвитку підлітків і шляхи їх розв'язання у спортивних секціях / А. І. Шинкарьок // Формування здорового способу життя студентської молоді засобами освіти: збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2012. – Вип. 1. – С.167-170.

73. Розвиток психомоторики дитини від народження до шести років як передумова особистісної активності / А. І. Шинкарьок // Проблеми сучасної психології: збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С. Костюка АПН України / за ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2012. – Вип. 17. – С.733-743.

III. Про А.І. Шинкарюка

1. Кам'янець-Подільський державний університет в особах / за заг. ред. О. М. Завальнюка. – Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2005. – Т.2. – С. 593-598.

2. Кращі науково-педагогічні працівники вищих навчальних закладів України / [автор-упорядник Болгов В. В.]. – Болгов медіа центр, 2007. – С. 31.

3. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка: Факультет фізичної фізкультури в особах. – Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В., 2009. – С. 250-255.

4. Сучасні проблеми експериментальної психології (наукова школа): біобібліогр. покажч. / [уклад.: І. М. Конет, А. І. Шинкарьок, Л. А. Онуфрієва, М. С. Карпович,

В. В. Боденчук]. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2010. – С. 3-15.

5. Факультет корекційної та соціальної педагогіки і психології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (історичний нарис) / В. І. Співак, О. В. Гаврилов, А. В. Михальський / Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2012. – С. 46-47.

6. Доктори наук, професори Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: довідково-бібліографічне видання / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; уклад.: І. М. Конет, В. С. Прокопчук. – Кам'янець-Подільський: Видавництво Абетка-Світ, 2013. – С. 491- 503.

7. На допомогу першокурснику: Довідник для студентів факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології / Упоряд.: Д. І. Куриця, О. Б. Белова. За ред. В. І. Співак. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014, 2016. – С.14-15.

Vitaly Spivak, Liana Onufriyeva

**Professor Anatoly Shynkaryuk (1952-2015) – pride
of Ivan Ogienko Kamyanets-Podilsky National University**

The main milestones of life and scientific and pedagogical activity of the doctor of psychological sciences, professor Anatoly Shynkaryuk (1952-2015), who made a successful career at Ivan Ogienko Kamyanets-Podilsky National University, are covered.

Keywords: *professor Anatoly Shynkaryuk, scientific research work, psychological science, scientific school.*

В.И.Спивак, Л.А.Онуфриева

**Профессор Анатолий Шинкарьук (1952–2015) – гордость
Каменец-Подольского национального университета
имени Ивана Огиенко**

Освещаются основные вехи жизни и научно-педагогической деятельности доктора психологических наук, профессора Шинкарьюка Анатолия Ивановича (1952–2015), который сделал успешную карьеру в Каменец-Подольском национальном университете имени Ивана Огиенко.

Ключевые слова: *профессор Анатолий Шинкарьук, научно-исследовательская работа, психологическая наука, научная школа.*

Одержано 1 вересня 2016 року